

Hol van Magyarország helye a globális beszállítói láncban?

Koren Miklós

Dr. Gáspár Pál
Közgazdaságtudományi Emlékalapítvány
2016

Bevezetés

A második szétválás

“Globalization’s second unbundling” (Baldwin)

1. A globalizáció *első* szétválása:

- ▶ A csökkenő *szállítási* költségek hatására a termelés és a fogyasztás szétválik egymástól.
- ▶ Vasút, gőzhajó, konténer, repülőgép.

A második szétválás

“Globalization’s second unbundling” (Baldwin)

1. A globalizáció *első* szétválása:

- ▶ A csökkenő *szállítási* költségek hatására a termelés és a fogyasztás szétválik egymástól.
- ▶ Vasút, gőzhajó, konténer, repülőgép.

2. A *második* szétválás:

- ▶ A csökkenő *kommunikációs* költségek hatására a termelés szétválik a tervezéstől és irányítástól.
- ▶ A beszállítói láncok globálissá válnak (GBL).

A konténer lecsökkentette a távolságot termelő és fogyasztó között

Izzó-ár egy magyar webshopban

A filament LED light bulb with a clear glass envelope and a visible internal filament structure. It has a standard E14 screw base.

-31%

A++

**OSRAM PARATHOM RF CLASSIC B 23
300° 2W/827 E14 CL FILAMENT LED
- 2015/16 széria**

			
23 W	230 lm	2700 K	15000

2.490 Ft

RÉSZLETEK

Egy hasonló kínai izzó szállítással együtt negyedannyiba kerül

2W

Mouse over image to zoom

E14 E27 2/4/6/8W EDISON 220V Retro Filament LED Bulb Candle

🔥 5 sold in last 24 hours

Item condition: **New**

Colour:

Wattage:

Quantity: 10 available / **2,048 sold**

Price: **GBP 1.68**
Approximately 671.86 HUF

Buy It Now

17 watching [Add to watch list](#)

[Add to collection](#)

2,048 Sold	Free Shipping	More than 92% Sold
----------------------	-------------------------	------------------------------

Miben más a GBL-ok időszaka?

1. Az iparosodás könnyebb és gyorsabb.
 - ▶ Nincs szükség nagy, tőkeintenzív iparfejlesztésre.
 - ▶ Elég egy meglévő GBL-hoz csatlakozni.

Miben más a GBL-ok időszaka?

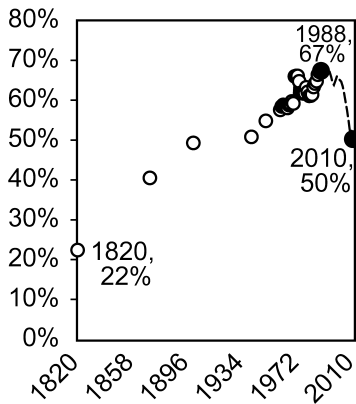
1. Az iparosodás könnyebb és gyorsabb.
 - ▶ Nincs szükség nagy, tőkeintenzív iparfejlesztésre.
 - ▶ Elég egy meglévő GBL-hoz csatlakozni.
2. De kevesebbet jelent.
 - ▶ Az exportsiker kevésbé méri a hazai teljesítményt.
 - ▶ A technológia nem biztos, hogy áttérjed.

Miben más a GBL-ok időszaka?

1. Az iparosodás könnyebb és gyorsabb.
 - ▶ Nincs szükség nagy, tőkeintenzív iparfejlesztésre.
 - ▶ Elég egy meglévő GBL-hoz csatlakozni.
2. De kevesebbet jelent.
 - ▶ Az exportsiker kevésbé méri a hazai teljesítményt.
 - ▶ A technológia nem biztos, hogy áttérjed.
3. Gazdaságpolitikai kihívások.
4. Nyitott kérdések.

Tények

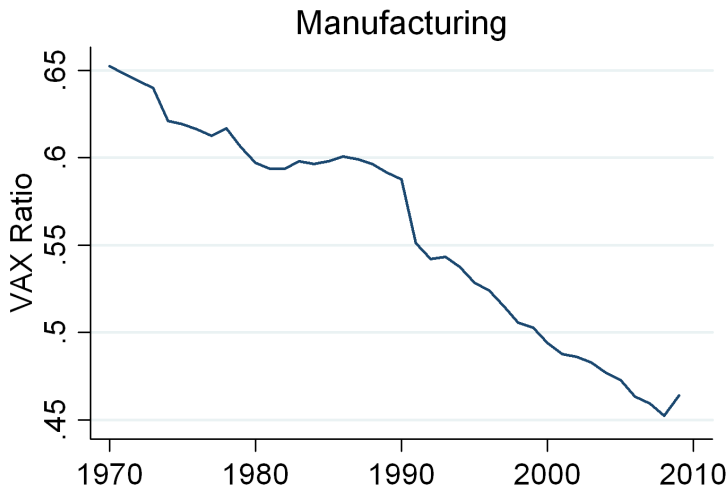
A gazdag országok GDP- (és export-) részesedése csökken (Baldwin 2013)

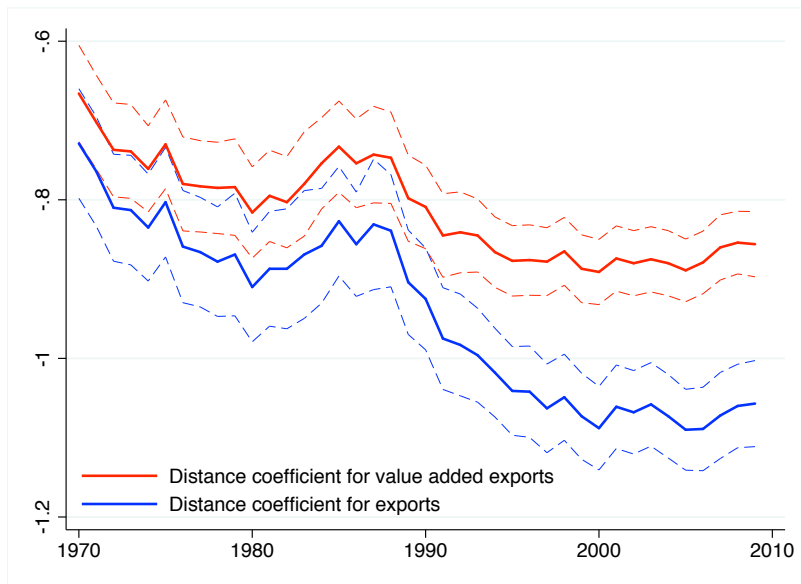
G7 share of world GDP

Source: WorldBank from
1960; Maddison pre-1960.

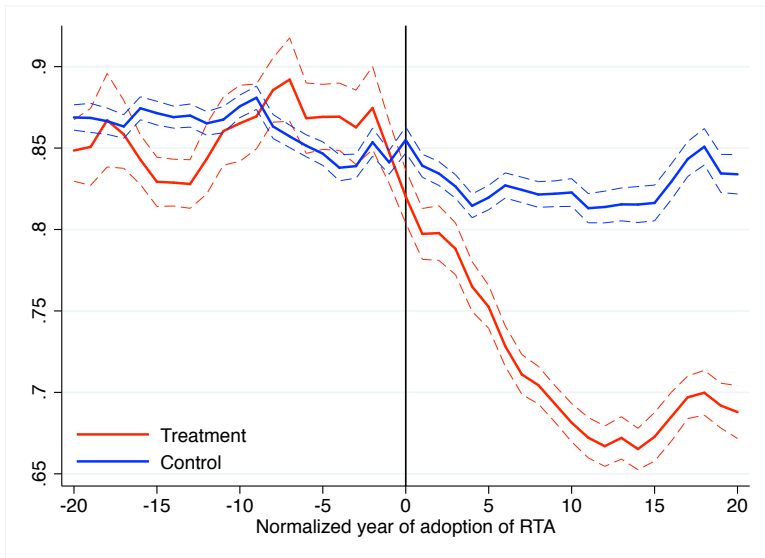
A helyi hozzáadott érték aránya egyre csökken a feldolgozóipari exportban (Johnson és Noguera 2014)

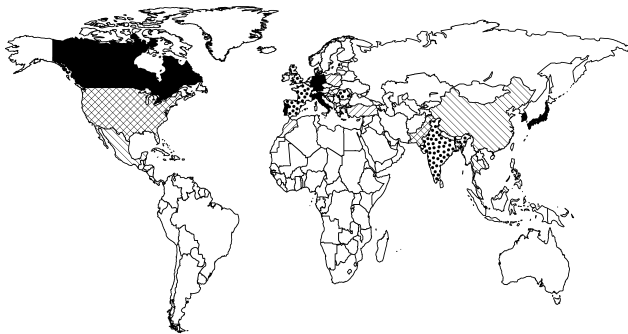
A GBL-kereskedelem érzékenyebb a távolságra (Johnson és Noguera 2014)

A kereskedelmi egyezmények növelik a GBL-kereskedelem arányát (Johnson és Noguera 2014)

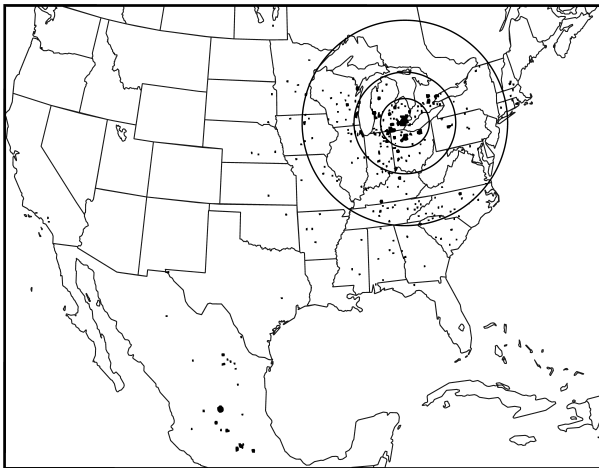
Az ipari termékek kereskedelme regionális 1. (Baldwin 2013)

Change in national export manufacturing share, 1980s to 2007–08 (percentage points)

Philippines 59	Pakistan 18	Italy -1
Mexico 46	Hungary 17	Portugal -1
China 44	US 10	Korea -2
Malaysia 42		Canada -2
Thailand 40	Romania 9	Germany -2
Sri Lanka 35	Netherlands 7	Japan -5
Turkey 29	UK 5	
Morocco 28	India 5	
Bangladesh 23	France 5	
Poland 20	Spain 5	

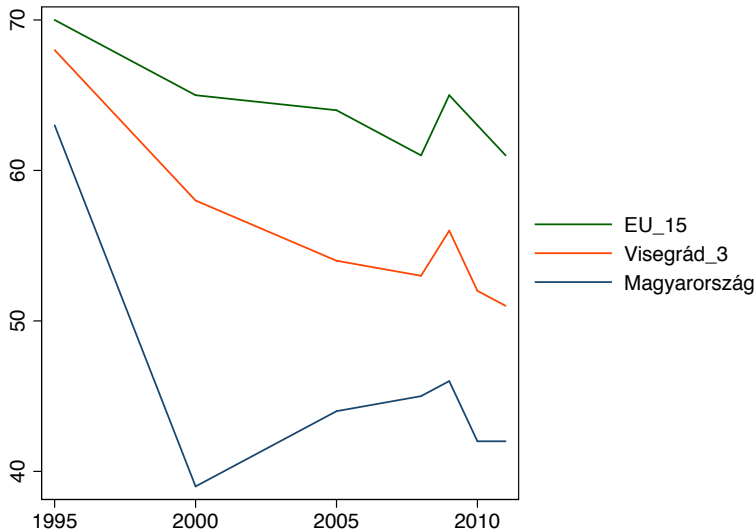
Az ipari termékek kereskedelme regionális 2. (Baldwin 2013)

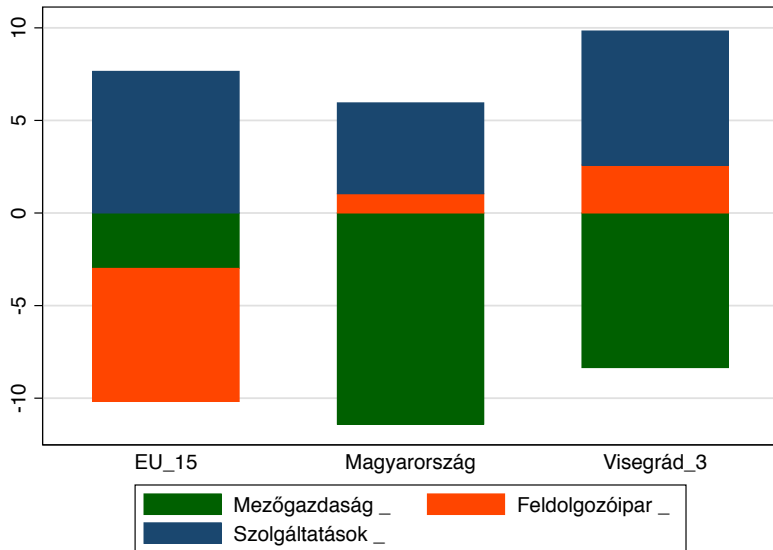
Quartiles: $\frac{1}{4}$ 127 miles
 $\frac{1}{2}$ 257 miles
 $\frac{3}{4}$ 536 miles

Magyarország a GBL-ban

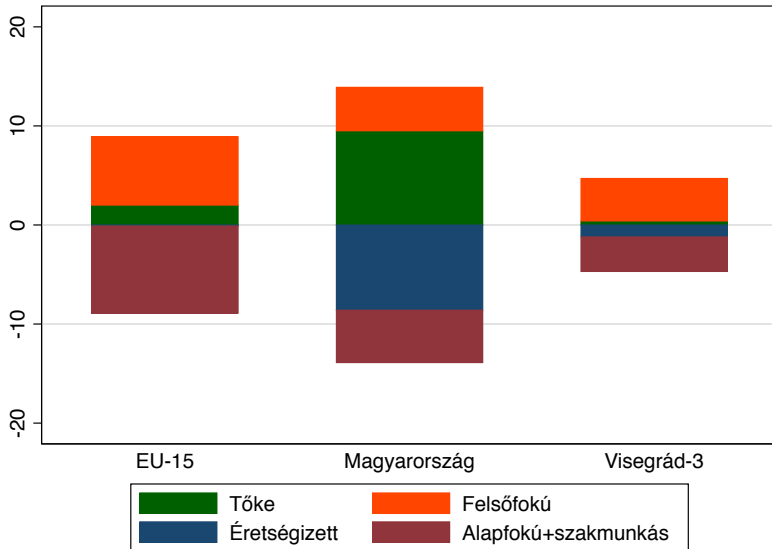
Magyarországon még a visegrádi országoknál is
alacsonyabb a hozzáadott érték aránya az exportban
(OECD TiVA)

Az egyes iparágak hozzájárulása az exportállások változásához, 1995–2008 (Timmer és tsai 2013)

A GBL-export kereslete az egyes tényezők iránt, 1995–2008 (Timmer és tsai 2013)

Magyar trendek

1. Az export hozzáadott értéke sokkal lassabban növekedett, mint a termékexport.
2. Magyarországon még a visegrádi országoknál is alacsonyabb a hozzáadott érték aránya az exportban.
3. Az exportállások összességében stagnáltak, egyedül a szolgáltatásokban nőttek jelentősen.
4. A tényezők közül a tőke (külföldi?) és a magasan képzett munkások nyertek.

Gazdasápolitikai kihívások

Gazdasáspolitikai kihívások

1. A külkerpolitika nem “piacért piacot,” nem zéróösszegű játszma.
 - ▶ WTO, Brexit, keleti nyitás

Gazdasáspolitikai kihívások

1. A külkerpolitika nem “piacért piacot,” nem zéróösszegű játszma.
 - ▶ WTO, Brexit, keleti nyitás
2. A külker-, befektetés-, ipar- és szellemitulajdon-politika kiegészítik egymást.
 - ▶ mély megállapodások: TPP, TTIP

Gazdasáspolitikai kihívások

1. A külkerpolitika nem “piacért piacot,” nem zéróösszegű játszma.
 - ▶ WTO, Brexit, keleti nyitás
2. A külker-, befektetés-, ipar- és szellemitulajdon-politika kiegészítik egymást.
 - ▶ mély megállapodások: TPP, TTIP
3. Új protekcionista fegyver: helyi (“behind-the-border”) szakpolitika.
 - ▶ diszkrimináció nehezebben mérhető

Gazdasáspolitikai kihívások

1. A külkerpolitika nem “piacért piacot,” nem zéróösszegű játszma.
 - ▶ WTO, Brexit, keleti nyitás
2. A külker-, befektetés-, ipar- és szellemitulajdon-politika kiegészítik egymást.
 - ▶ mély megállapodások: TPP, TTIP
3. Új protekcionista fegyver: helyi (“behind-the-border”) szakpolitika.
 - ▶ diszkrimináció nehezebben mérhető
4. A hosszú GBL megnöveli a komplex szabályozás költségeit.
 - ▶ adminisztráció, szabványosítás, harmonizáció

Nyitott kérdések

Kutatási kérdéseim:

1. Tanulunk-e a fejlett technológia kölcsönzése során?
2. Miért csökkenti erősebben a távolság a GBL-kereskedelmet?

Tanulás

- ▶ *Közép-európai Beszállítói Felmérés* (Békés, Koren, Muraközy és Telegdy)
- ▶ 600-600 vállalat Magyarországon, Romániában és Szlovákiában
- ▶ beszállítói és vevői kapcsolatok, követelmények tanulás

Tanulás

- ▶ *Közép-európai Beszállítói Felmérés* (Békés, Koren, Muraközy és Telegdy)
- ▶ 600-600 vállalat Magyarországon, Romániában és Szlovákiában
- ▶ beszállítói és vevői kapcsolatok, követelmények tanulás
- ▶ Kiből lesz multi-beszállító?
- ▶ Miben fejlődnek a beszállítók?

Távolság

- ▶ Az üzleti utazás hatása a külföldi befektetésekre és a külkereskedelemre (Békés, Javorcik és Koren)
- ▶ A Malév csődjével több várossal megszűnt a közvetlen légi összeköttetés.

Távolság

- ▶ Az üzleti utazás hatása a külföldi befektetésekre és a külkereskedelemre (Békés, Javorcik és Koren)
- ▶ A Malév csődjével több várossal megszűnt a közvetlen légi összeköttetés.
- ▶ Hogyan alakult a befektetés és kereskedelem ezek[be/ből] a városok[ba/ből]?

Összegzés

Összegzés

- ▶ Magyarország elhelyezkedésénél fogva nagyon szorosan integrálódik az Európa Gyárba.
 - ▶ Meddig?
 - ▶ Mit tanulunk belőle?
- ▶ A kereskedelem- és fejlesztés-politika sokkal komplexebb a GBL-ok rendszerében.
 - ▶ A hagyományos “harcos” külkerpolitika kontraproduktív lehet.
 - ▶ A GBL nem elsősorban szakmunkásokra teremt keresletet.